

Warszawa, dn. 11 maja 2016 r.

Stanowisko nr 10/2016

Porozumienia samorządów zawodowych i stowarzyszeń prawniczych
dot. utworzenia sądowych wydziałów egzekucyjnych

Porozumienie samorządów i stowarzyszeń prawniczych popierając dążenia do stałego usprawniania egzekucji sądowej, zarówno w zakresie czynności dokonywanych przez sądy, jak i komorników sądowych, opowiada się za obligatoryjnym utworzeniem w sądach rejonowych wydziałów egzekucyjnych.

Sprawna i skuteczna egzekucja ma ogromne znaczenie dla budowy wizerunku wymiaru sprawiedliwości, ale i w niebagatelny sposób wpływa na sytuację ekonomiczną, głównie podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Obligatoryjne utworzenie w sądach rejonowych wydziałów egzekucyjnych nie tylko pozwoli na zdecydowaną poprawę sprawności postępowania egzekucyjnego, podniesie jakość orzecznictwa i je ujednolici, ale wpłynie też na uproszczenie zasad organizacyjnych wymiaru sprawiedliwości, czyniąc je prostszymi dla uczestnika postępowania.

Konieczność wskazanej zmiany w organizacji sądów powszechnych wynika również z możliwego do przewidzenia trwałego wzrostu liczby spraw egzekucyjnych trafiających do sądów, związanego choćby z coraz powszechniejszym masowym obrotem wierzytelnościami.

Wydziały egzekucyjne w sądach rejonowych mogłyby przejąć sprawy z zakresu szeroko rozumianego postępowania egzekucyjnego, w tym skargi na czynności komornika, nadzór judykacyjny nad egzekucją z nieruchomości, sprawy o odebranie zarządu nad nieruchomością dłużnikowi, ale również sprawy dotyczące ponownego wydania tytułu wykonawczego, wydania tytułu wykonawczego z przejściem uprawnień czy też wydania tytułu wykonawczego przeciwko współmałżonkowi oraz postępowania procesowe dotyczące powództw przeciwegzekucyjnych; rozważyć także można by powierzenie takim wydziałom spraw o zawezwania do próby ugodowej, Tak ustalony zakres spraw rozpoznawanych przez nowo utworzone

wydziały egzekucyjne odpowiadałyby sprawom wpisywanym do repertorium Co, przy czym poszerzony byłby o sprawy z powództw przeciwegzekucyjnych, jako ściśle związanych z postępowaniem egzekucyjnym.

W obecnej sytuacji sprawy egzekucyjne rozpoznawane są przez inne wydziały sądów rejonowych, w których sędziowie obciążeni są zwykle wieloma sprawami procesowymi i nieprocesowymi wymagającymi wyznaczenia rozprawy, co z całą pewnością nie ułatwia sprawnego i niezwłocznego podejmowania stosownych czynności w sprawach egzekucyjnych. W istocie niezwykle często nie jest możliwe dotrzymanie tygodniowego terminu do rozpoznania skargi na czynność komornika przewidzianego art. 767(2) § 2 kpc czy też terminu 3 – dniowego na rozpoznanie wniosku o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności wskazanego art. 781(1) kpc.

Jednocześnie zagadnienia związane z postępowaniem egzekucyjnym pozostają materią dość skomplikowaną, zaś wprowadzenie wąskiej specjalizacji sędziów zajmujących się tylko tymi zagadnieniami nie tylko wpłynie na podniesienie poziomu orzecznictwa, ale i w większym stopniu je ujednolici.

Proponowane rozwiązanie już pozostaje częściowo stosowane poprzez wyodrębnianie w niektórych sądach z wydziałów cywilnych sekcji do spraw egzekucyjnych, jednakże nie jest to praktyka powszechna, a nadto katalog spraw rozpoznawanych w sekcjach do spraw egzekucyjnych pozostaje zdecydowanie węższy niż proponowany. Pomimo ograniczonego zakresu zastosowania opisywanego rozwiązania przynosi ono oczekiwane efekty w zakresie usprawnienia postępowania egzekucyjnego.

Sugerowana zmiana w organizacji sądów powszechnych niewątpliwie odciążałaby inne wydziały, co znacząco wpłynęłoby na zwiększenie szybkości zarówno postępowań egzekucyjnych, jak i innych postępowań cywilnych, w tym przyspieszyłaby rozpoznawanie skarg na czynności komorników, ale i usprawniłaby postępowanie międzyinstancyjne w zakresie środków odwoławczych składanych w toku postępowania egzekucyjnego i procesowego z powództw przeciwegzekucyjnych.

Zapewnienie rozpoznawania szeroko pojętych spraw egzekucyjnych przez jeden wydział będzie pozostawać także rozwiązaniem zdecydowanie czytelniejszym dla uczestnika postępowania, który obecnie ochrony na etapie postępowania egzekucyjnego zmuszony jest poszukiwać choćby w wydziale cywilnym nieprocesowym (w zakresie skarg na czynności komornika) oraz w wydziale cywilnym procesowym (w zakresie powództw przeciwegzekucyjnych).

Powyższe rozwiązanie wymaga zapewnienia kadry sędziowskiej oraz kadry referendarzy sądowych i asystentów sędziego dla nowo powołanych jednostek.

Przewodniczący Porozumienia

Sekretarz Porozumienia

SSO dr hab. Krystian Markiewicz

Dr Paweł Skuczyński